

KEHTESTATUD

09.09.2022

SG direktori

käskkirjaga nr 1-1/20

Väljavõtte Saku Gümnaasiumi õppekava I. osast
Põhikooli üldosa - HINDAMINE

SAKU 2022

2.11 Hindamise korraldus, põhikooli lõpetamine

2.11.1 Teadmiste ja oskuste hindamine

1. Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise.
2. Hindamise eesmärkideks on:
 - toetada õpilase arengut;
 - anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta;
 - innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
 - suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
 - suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
 - põhikoolis anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning põhikooli lõpetamise otsuse tegemiseks.
3. Hindamisel võrreldakse õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja õppele püstitatud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.
4. Õpilasel on õigus saada teavet hindamise korralduse ning oma hinnete kohta. Õpilasel on õigus teada, milline hinne või hinnang on aluseks kokkuvõtvale hindele ja hinnangule.
5. Õppeprotsessi vältel saadud hinned on erineva kaaluga. Ulatuslikumate suuliste, kirjalike ja praktiliste tööde / tegevuste eest saadud hinned (päevikus tähistatud arvestuslike hinnetena) on kokkuvõtval hindamisel suurema kaaluga.
6. Trimestri, poolaasta (1.-2. kl) algul teeb õpetaja õpilastele ja vanematele ainekaardi kaudu teatavaks õppeaines nõutavad teadmised ja oskused: mida hinnatakse (õpitulemused), kuidas hindamine toimub (hindamismeetod) ja hindamise kriteeriumid. Ainekaardid avalikustatakse õppeinfosüsteemis.
7. Trimestri õpitulemuste omandamist kontrollivate kirjalike tööde (kontrolltööde) aeg kavandatakse kooskõlastatult teiste õppeainete õpetajatega. Kontrolltööde planeerimisel lähtutakse sotsiaalministri 27.03.2001.a. määruse nr 36 „Tervisekaitseõuded kooli päevakavale ja õppekorraldusele“ § 10 sätestatust. Aineõpetaja kannab kontrolltööde toimumise aja õppeinfosüsteemi kontrolltööde tabelisse.
8. Hindamisel viie palli süsteemis:
 - hindegaga „5“ ehk „väga hea“ hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teemaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;
 - hindegaga „4“ ehk „hea“ hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teemaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;
 - hindegaga „3“ ehk „rahuldav“ hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teemaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus;
 - hindegaga „2“ ehk „puudulik“ hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teemaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkama saamist edasisel õppimisel või edasises elus;

- hindegaga „1” ehk „nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkama saamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.

9. Vajadusel võib hinde täpsustamiseks kasutada märke „+“ ja „-“. Kokkuvõtval hindamisel neid märke ei kasutata. Lisaks numbrilistele hinnetele võib õppeinfosüsteemis kasutada tähiseid A (arvestatud) ja MA (mittearvestatud).

10. Viie palli süsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et hindegaga „5” hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindegaga „4” 75–89%, hindegaga „3” 50–74%, hindegaga „2” 20–49% ning hindegaga „1” 0–19%.

11. I-III kooliastme õpilasele, kellel on püsiv kirjaliku kõne puue või püsivad õpiraskused, rakendatakse hindamisel erisusi. Kui õpilasele on terviseseisundist tulenevalt (NÕK / eriarsti / spetsialisti tõend) koostatud individuaalne õppekava, kirjeldatakse selles hindamisel kasutatavad erisused.

12. Kui õpilasele on liikumisõpetuses ja/või tehnoloogiaõpetuses, käsitöös esitatud meditsiiniliste näidustuste tõttu erinõudeid, hinnatakse antud õppeaines õpilase teoreetilisi teadmisi.

13. 1. klassis ja 2. klassis antakse õpilaste teadmistele ja oskustele suulisi ja kirjalikku tagasisidet toetudes õppimist toetava hindamise põhimõtetele. Tagasiside tunnustab õpilast edusammude puhul, iseloomustab ja analüüsib õpioskuste kujunemist, osalust õppeprotsessis, õpitulemusi ja pädevuste kujunemist. Kirjeldavat tagasisidet antakse ka ujumisoskuse omandamise kohta ujumise algõpetuses (I kooliaste).

14. Kui hindamisel tuvastatakse mahakirjutamine või kõrvalise abi kasutamine (sh plagieerimine, lubamatu koostöö, töö kopeerimine jmt), hinnatakse kirjalikku tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hindegaga „nõrk” ning õpetajal on õigus keelduda õpilasele järelevastamise võimaluse andmisest.

15. Kui ulatuslikumat suulist, kirjalikku või praktilist tööd / tegevust (klassipäevikus märgitud arvestuslik hinne) on hinnatud hindegaga «puudulik» või «nõrk», antakse õpilasele üks võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks õpetajaga kokkulepitud ajal. Järelevastamiseks / järeltöö sooritamiseks kokkulepitud tähtaeg märgitakse õppeinfosüsteemi päevikusse.

16. Järeltööd saab üldreeglina sooritada konsultatsioonideks ettenähtud ajal trimestri jooksul. Enne järeltöö sooritamist on õpilasel õigus aineõpetaja konsultatsioonile. Järeltöö hinne kantakse õppeinfosüsteemi päevikus samasse lahtrisse esialgse töö hindegaga (kasutades /).

17. Kui õpilasel on jäänud õppeülesanne tegemata / esitamata / hindamata, lisatakse õppeinfosüsteemi päevikusse märke „T” („tegemata”) ja kommentaar, millega teavitatakse õpilast ja vanemat selle sooritamise / esitamise vajalikkusest ja tähtsusest. Kui õpilasel on mõjuva põhjuseta märgitud kuupäevaks nõutavad tööd sooritamata, arvestatakse need sooritatuks hindele „nõrk” ja vastav hinne kantakse õppeinfosüsteemi päevikusse. Õpilasele antakse võimalus ühekordseks järelevastamiseks.

18. Õpilasel või piiratud teovõimega õpilase vanemal on õigus hinnet vaidlustada kümne päeva jooksul pärast hinde teadasaamist (sisestamist õppeinfosüsteemi päevikusse), esitades kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendusega. Kooli direktor teeb otsuse ja

teavitab sellest taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul arvates otsuse vastuvõtmise päevast.

19. Õppeaines informaatika hinnatakse II ja III kooliastmes A (arvestatud) ja MA (mittearvestatud).

2.11.2 Õppimist toetav hindamine (kujundav hindamine)

1. Õppimist toetava (kujundava) hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Õppimist toetava hindamise käigus antud tagasiside toetab õpitulemuste omandamist õppeprotsessi jooksul. Õppimist toetav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämist ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.
2. Õppetunni vältel saab õpilane enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide ja läbivate teemade) kohta. Kogu õppepäeva vältel annavad pedagoogid õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Saku Gümnaasiumis reageeritakse juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.
3. Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärgi seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni.
4. Õppimist toetava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi, millesse õpilane kogub töid erinevatest õppeainetest. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta.

2.11.3 Kokkuvõtva hindamise korraldus põhikoolis

1. Saku Gümnaasium annab kirjalikku tagasisidet põhikooli (I-III kooliaste) õpilase käitumise (sealhulgas hoolsuse) kohta õpilasele ja vanemale iga trimestri / 1.-2. klassis poolaasta lõpus. Käitumist hinnatakse sõnaliselt „väga hea“, „hea“, „rahuldav“, „mitterahuldav“.

 - Käitumishindega „väga hea“ hinnatakse õpilast, kes on silma paistnud väga hea ja viisaka käitumisega, järgib alati ja igas olukorras üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, on tähelepanelik ja teisi arvestav kaaslane, suhtub alati hoolikalt õppevahenditesse ning kohusetundlikult õppeülesannetesse, on alati töökas ja järjekindel õppeülesannete täitmisel.
 - Käitumishindega „hea“ hinnatakse õpilast, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid, suhtub õppeülesannetesse kohusetundlikult, on töökas ja järjekindel õppeülesannete täitmisel.
 - Käitumishindega „rahuldav“ hinnatakse õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid, kuid kellel on esinenud eksimusi, kes üldiselt täidab oma õppeülesandeid, kuid ei ole piisavalt töökas ja järjekindel õppeülesannete täitmisel
 - Käitumishindega „mitterahuldav“ hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetesse lohakalt ja vastutustundetult, ei täida kooli kodukorra nõudeid, ei allu õpetajate nõudmistele ega järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme (põhikooli õpilase käitumist on kolm

või enam aineõpetajat trimestris hinnanud hindega „mitterahuldav“ või õpilane on trimestri jooksul põhjuseta puudunud üle 15 tunni). Õpilase käitumise võib hinnata „mitterahuldavaks“ ka üksiku õigusvastase teo või ebakõlbelise käitumise eest.

2. Nõuded õpilase käitumisele esitatakse Saku Gümnaasiumi kodukorras.
3. Kokkuvõtval hindamisel Saku Gümnaasiumis koondatakse 1. ja 2. klassis hinnangud poolaastahinnanguteks, 3.-9. klassis hinded trimestrihinneteks ning vastavad kokkuvõtvad hinded aastahinneteks. Õppeainetes, mida õpitakse 0,5 tundi nädalas, koondatakse hinded trimestrihinneks üks kord õppeaastas, ülejäänud õppeainetes kolm korda õppeaastas.
4. Trimestrihinne võib jätta välja panemata, kui õpilane on puudunud üle poole õppetundidest või mõjuvatel põhjustel ei ole sooritanud nõutavaid hindelisi töid. Väljapanemata trimestrihinne järelvastamine toimub kokkulepitud ajagraafiku alusel või vastavalt individuaalses õppekavas sätestatule.
5. 8. klassis kantakse üleminekueksami hinne klassipäevikusse ja tunnistusele. Eksamihinnet arvestatakse aastahinde väljapanekul.
6. 3.-9. klassi õpilast ja piiratud teovõimega õpilase vanemat teavitatakse kokkuvõtvatest hinnetest iga trimestri lõpul õppeinfosüsteemi päeviku kaudu ning õppeperioodi lõpul ka paber kandjal klassitunnistuse kaudu.
7. 1. ja 2. klassi õpilast ja piiratud teovõimega õpilase vanemat teavitatakse kokkuvõtvatest hinnangutest 2 korda õppeaasta jooksul õppeinfosüsteemi päeviku kaudu. Õpilase järgmisesse klassi üleviimise aluseks on 2. poolaasta kokkuvõtvad hinnangud. Kokkuvõtvates hinnangutes annab õpetaja hinnangu õpitulemuste saavutatusele. 1. ja 2. klassis täidetakse kord aastas õpilaste, õpetajate ja lastevanemate poolt õpilase enesehinnangu leht, mis kajastab lapse õpitulemusi, hoiakuid ja käitumist.
8. 1.-3. kooliastme õpilasele, kelle trimestrihinne on „puudulik“ või „nõrk“, kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem (nt järelõpe konsultatsioonides, eripedagoogiline abi, õpiabi, individuaalsed tunnid), et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.
9. Kui õppeperioodi keskel on õppeaine trimestrihinne või -hinnang jäänud välja panemata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse aasta- või kooliastmehinde või -hinnangu väljapanekul vastaval perioodil omandatud teadmised ja oskused vastavaks hinnele „nõrk“ või antakse tulemustele mitterahuldav hinnang.
10. Trimestrihinnete või -hinnangute alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmisse klassi üleviimise või täiendavale õppetööle jätmise otsus tehakse enne õppeperioodi lõppu.
11. I-III kooliastme õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt trimestrihinnetest või -hinnangutest tuleks välja panna aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ või mitterahuldav hinnang. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetel juhendamisel õppeülesandeid, et saavutada õpitulemused, mis võimaldavad aines edasi õppimisel hakkamasaamist oluliste raskusteta. Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu ning aastahinne või -hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

12. 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

13. Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta I-III kooliastme õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamis õppeaines aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ või mitterahuldav hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.

14. Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama I-III kooliastme õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamis õppeaines aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ või mitterahuldav hinnang. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.

15. Õpilase järgmisse klassi üleviimise või klassikursuse kordama jätmise otsustab õppenõukogu hiljemalt õppeaasta lõpuks.

16. Õpilastele, kellele on koostatud individuaalne õppekava, millega on ette nähtud erisused õppetöö ajas ning järgmisse klassi üleviimise ajas, ei kohaldata punktides (9) ja (14) sätestatud tähtaegu.

2.11.4 Põhikooli lõpetamine

1. Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad“, kes on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele eksami, matemaatika eksami ning ühe eksami omal valikul.

2. Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:

1. kellel on üks „nõrk“ või „puudulik“ eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;
2. kellel on kahes õppeaines kummaski üks „nõrk“ või „puudulik“ eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.

3. Haridusliku erivajadusega õpilasele, kelle individuaalne õppekava sätestab teistsugused nõuded võrreldes riikliku õppekavaga, on lõpetamise aluseks individuaalse õppekava õpitulemuste saavutatus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel (ühtsete küsimustega põhikooli lõpueksamitöö kohandamine, abivahendite kasutamine, koolieksam vms) vastavalt haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.

4. Õpilane, kes asus eesti õppekeelega koolis või klassis õppima viimase kuue õppeaasta jooksul, võib lõikes (1) nimetatud eesti keele eksami asemel sooritada eesti keele teise keelena eksami.

5. Varem välisriigis õppinud õpilane, kes on enne lõpueksamite toimumist Eestis põhikoolis õppinud kuni kolm järjestikust õppeaastat ning kellele on eesti keele õppimiseks koostatud individuaalne õppekava, võib eesti keele või eesti keele teise keelena eksami sooritada temale koostatud individuaalse õppekava põhjal ettevalmistatud koolieksamina.